

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного
мистецтва**

Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції

**УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МИСТЕЦЬКІ
ПРОСТОРИ:
ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА**

Український та європейський мистецькі простори: історія, теорія, практика: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / упоряд. О. А. Сташук, Л. В. Крайлюк. – Рівне: РДГУ, 2019. 220 с.

Упорядники:

Сташук О. А., кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ;

Крайлюк Л. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

До збірника увійшли матеріали наукових пошуків у галузі мистецтвознавства, музеєзнавства і культурології, мистецької педагогіки та практики дослідників Києва, Полтави, Жешува (Польща), Нового Сончу (Польща), Харкова, Івано-Франківська, Острога, Запоріжжя, Рівного.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, ДИЗАЙН

1. **Стоколос Надія**, доктор історичних наук, професор кафедри культурології та філософії Національного університету «Острозька академія», **Шеретюк Руслана**, доктор історичних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Набутки садово-паркового мистецтва Волині крізь призму діяльності Вацлава Борейка (перша половина XIX ст.).*
2. **Ямборко Ольга**, кандидат мистецтвозавства, доцент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – *Образотворчий стиль килимів Олександра Саєнка 1920-х років.*
3. **Істоміна Галина**, кандидат мистецтвознавства, науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ. – *Сучасне професійне і народне мистецтво кераміки в Україні кінця XX – початку XXI століть: глобалізаційні впливи.*
4. **Крайлюк Любов**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Ремінісценції традиційної монументальної пластики в проєктній графіці Ніла Хасевича.*
5. **Саєнко Тетяна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Народний костюм у творчості художників сучасності.*
6. **Маслова Світлана**, старший викладач Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Ф. Гундертвассер. Поєднання художньої творчості з архітектурною практикою.*
7. **Локшук Ірина**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Західне Полісся: тканини майстрів с. Велимче Ратнівського району.*
8. **Перетятко Іван**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Філософські основи творчості Густава Клімта (на прикладі «Університетських картин»).*
9. **Підцерковна Ярослава**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Дерев'яні дитячі меблі тимчасового користування в інтер'єрі поліської хати.*

10. **Чернієнко Віра**, старший викладач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Симпозіум як форма інтеграційних впливів на мистецькі процеси.*
11. **Болкун Наталія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Творчість кременчуцького художника Дмитра Короля в контексті традиційної витинанки.*
12. **Дибач Ірина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Взаємозв'язок людини і природи через призму мистецтва.*
13. **Усенко Олена**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. – *Традиції вишивки на Полтавщині.*
14. **Павлюк Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Мистецькі погляди на проблему еміграції молоді.*
15. **Галушко Яна**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Дивосвіт казкових образів Марії Приймаченко в культурному просторі сучасності.*
16. **Яремчук Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Естетизм як стильова домінанта імпресіонізму.*
17. **Клімова Катерина-Алісія**, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Графічний портрет у творчості полтавського художника Миколи Підгорного.*
18. **Лаврук Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Тематика бджільництва у філателії пострадянських країн: історичні аспекти.*
19. **Шепілов Олександр**, магістрант кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Місце живописного натюрморту в інтер'єрі.*
20. **Давидюк Надія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Функціональне призначення батику в країнах Стародавнього Сходу.*
21. **Усик Олена**, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Народний одяг у системі цінностей української культури.*

22. **Карповець Віта**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Інтерпретація творчості Ліни Костенко в українському мистецтві.*
23. **Гаврилюк Василина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Філософія буття та її художні інтерпретації у вічизняному декоративно-прикладному мистецтві.*
24. **Філімонова Дарина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Фотомистецтво Рівненщини: персоналії сьогодення.*
25. **Поздняковська Ольга**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Двері як один зі стилеутворюючих елементів інтер'єру.*
26. **Молдаванцев Владислав**, магістрант кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні підходи до komponування християнських храмових споруд в Україні.*
27. **Сучкова Катерина**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Сюрреалістичне мистецтво Рене Магрітта як джерело творчих інспірацій*

ХОРЕОГРАФІЧНЕ, ТЕАТРАЛЬНЕ ТА МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

1. **Швидків Галина**, Заслужений працівник культури України, доцент кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету. – *Взаємозв'язок педагогічних принципів видатних фундаторів львівської вокальної школи Валерія Висотського та видатного педагога Олени Муравйової.*
2. **Маркевич Лариса**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Модернізація української балетної вистави в 60-80 рр. як переінтонування сфери мислення балетмейстерів.*
3. **Кучина Наталія**, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Музичні фестивалі Рівненщини.*
4. **Легка Ілона**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Сучасні вимоги до методики викладання сценічного танцю в закладах освіти.*

5. **Самохвалова Алла**, старший викладач кафедри хореографії Рівненського державного гуманітарного університету – *Соціальні танці – радість, що дарує українська народна культура.*
6. **Панасюк Анастасія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Макс Ріхтер та Ніко М'юлі: паралелі творчості.*
7. **Сімакова Світлана**, магістрантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди – *Історико-культурні умови формування художнього образу в музичному мистецтві доби класицизму.*
8. **Залевська Вікторія**, магістрантка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Творчість поета-пісняра Петра Фатенка.*

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

1. **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska), **Anna Steliga**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska). – *Sztuki plastyczne w edukacji – nowe oblicza i wyzwania.*
2. **Сташук Олександр**, кандидат педагогічних наук, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Тональне вирішення академічного рисунку в контексті сучасної мистецької освіти.*
3. **Steliga Anna**, dr Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego (Polska), **Bugajska-Bigos Iwona**, dr hab. Państwowej Wyższej Szkoły w Nowym Sączu (Polska). – *Sztuki plastyczne jako forma wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.*
4. **Власюк Олена**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету. – *Формування художнього досвіду студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва.*
5. **Ганжа Микола**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету – *Використання навчально-виховних властивостей мистецтва дизайну – виклик сьогодення в освітньому середовищі.*
6. **Чернюшок Ольга**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського

державного гуманітарного університету – *Розвиток креативного мислення у підготовці майбутніх художників-педагогів.*

7. Глушук Оксана, старший викладач кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Мистецько-освітній потенціал креативних просторів у міському середовищі*
8. Кулінка Ірина, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Культурно-мистецькі проєкти в культурно-дозвілєвій практиці Рівненського обласного краєзнавчого музею.*
9. Ковтун Анна, магістрантка кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка – *Педагогічний потенціал квілінгу.*
10. Рудописов Євген, магістр, вчитель образотворчого мистецтва дитячої школи мистецтв №1 (м. Запоріжжя) – *Особливості вивчення парадного портрету в загальноосвітній школі.*
11. Єфимець Людмила, магістрантка кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету – *Туристична сфера України як сегмент культурної політики держави: історія та історіографія проблеми*

того, які ж є основні мотиви оформлення підбирається дверна конструкція для інтер'єру будівель та акцентується увага на деталях. Дверні конструкції характеризуються такими показниками, що додають можливість втілити власну дизайнерську ідею, доповнити інтер'єр вагомим та важливим новаторським акцентом. Двері, які підкреслюють пишність та естетичність кімнати або ж приміщення, а не навпаки псують її зовнішній вигляд, повинні гармонійно поєднувати в собі два головних критерії: мати естетичний вигляд та чудову якість. Сучасні міжкімнатні двері, які виготовленні з ексклюзивних матеріалів, гарантовано зроблять інтер'єр бездоганим та неповторним. Маючи чітку уяву та знання можна задовільнити свій смак, впевнено підібрати найкращий варіант для подальшого використання.

Список використаних джерел:

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посіб. для студ. пед. ін-тів / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. Львів : Світ, 1992. 270 с.
2. Власюк О. Світоглядний потенціал народного мистецтва / *Нова педагогічна думка*. 2007. № 4. С. 152–154.
3. Ганжа М. В. Композиція в декоративно-прикладному мистецтві (етнодизайн). Навчальний посібник. Рівне: РДГУ, 2017. 102с.
4. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури. Х. : ХДАДМ — «Колорит», 2005. 243 с.
5. Даниленко В. Дизайн центрально-східної Європи. Х. : ХДАДМ, 2009. 171 с.
6. Трегуб Н.Є. Етностилізації як напрямок дизайн-освіти меблярів ХДАДМ / *Вісник ХДАДМ*. Х. : ХДАДМ, 2007, № 6. С. 174-179.

Молдаванцев Владислав
магістрант кафедри образотворчого
та декоративно-прикладного мистецтва
Рівненський державний гуманітарний університет

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО КОМПОНУВАННЯ ХРИСТИЯНСЬКИХ ХРАМОВИХ СПОРУД В УКРАЇНІ

Від самого зародження християнської віри, почалася й історія християнської сакральної споруди, від алтарів та природніх храмів,

розташованих в місцях поклоніння, і до споруд, які близькі нам та нашим предкам — церков та костелів. Не оминула ця тенденція і Україну, і за багатовікове існування нашої батьківщини на нашій території було побудовано тисячі церков та храмів, від найпростіших споруд з дерева до складних архітектурних комплексів з каменю і бетону. Нині проектування і будівництво сакральних об'єктів продовжується, набираючи в кожному роком все більшої потужності. Цей непростий процес виявляється у багатобарв'ї стилів, характерному для сучасної епохи, та охоплює найширшу географію, від українських етнічних земель у межах сучасної України та поза ними, аж до далеких закутків світу, де розпорошений український етнос. Врешті, з'являються нові відомі імена українських та іноземних зодчих, які залучаються до спорудження храмів та території України та в інших місцях проживання українців, від великих міст і до малих хуторів.

Під час аналізу архітектури сучасних храмів можна побачити, що в основі їхніх архітектурно-просторових вирішень здебільшого переважають інтуїтивно-суб'єктивні міркування, а також запозичення композиційних аналогій, що створює дисгармонію та применшує, на наш погляд, архітектурно-художню цінність храму.

В основі кожного храму повинна бути закладена слава і велич Господня та риси народу, що спорудив храм. Риси ці виражаються через національні традиції, творчо переосмислені в сучасному трактуванні, а не в повторенні архітектурних форм попередніх історичних періодів. «Тільки культури в занепаді, яким бракує творчих життєвих сил, вдаються до повторення поверхових аспектів свого колись великого минулого. Справжня, жива архітектура перетворює істотне в традиції свіжо, винахідливо й значущо» — вважає дослідник Р. Жук [1, 39].

Аналізуючи сучасну сакральну архітектуру в різних країнах, можна виділити окрему групу храмів, які наслідують форми будівель, і, що мають побіжний зв'язок з християнством. Церква Святої Трійці у Відні асоціюється з

катакомбами, де відправляли богослужіння перші християни. Проте час катакомб минув, сучасність — це час відкритого прославляння Господа й демонстрування за допомогою архітектури його величі. В останні роки також спостерігається захоплення архітекторів Вавилонською вежею, яка активно інтерпретується в komponуванні храмової архітектури. Варто зауважити, що Вавилонська вежа у християнстві трактується як символ непорозуміння між людьми, незавершеності, бажання людини стати вищою за Бога та уникнути його кари. Духовний храм, на наш погляд, повинен, навпаки, давати надію, спокій. Рівновага храму, його симетрія повинні підкреслювати стабільність і непохитність віри Божої.

Велике розмаїття стильових прийомів архітектурно-просторових вирішень храмової архітектури ХХІ ст., що характеризується необмеженими можливостями сучасних матеріалів і конструкцій, можна згрупувати в такі основні напрямки:

- архітектура сучасної техніки та матеріалів, творці якої копіюють форми храмів історичних стилів;
- запозичення архітектурно-просторових вирішень громадських будівель;
- використання прийомів і методів храмової архітектури з інших культур;
- використання окремих елементів і деталей різних стилів церковної архітектури, наслідування форм будівель і споруд, що мають опосередкований зв'язок з християнством;
- переосмислення архітектурних традицій та дотримання основних канонів храмового будівництва, втілення їх у модернових об'ємно-просторових і планувальних вирішеннях.

Останній варіант, на наш погляд, залишається найоптимальнішим для архітектурно-мистецького підходу в умовах сьогодення. Зрозуміло, що сучасний християнський храм не може залишатися у застиглих формах минулих століть. Шлях до творення сучасної храмової архітектури — у поєднанні традицій із актуальними вимогами до об'ємно-просторових, конструктивних вирішень і застосування новітніх матеріалів, поєднанні

традиційного та універсального, гармонізації унікально-універсальних пропорцій храму.

Слід зазначити, що адаптація людини в умовах глобалізованоного суспільства, яка зазнає все більших психологічних стресів, можлива через компенсацію спокою, віри, розради в храмі. Така компенсація можлива за умов гармонійного, естетично осмисленого поєднання в архітектурі храму новаторства і традицій.

Список використаних джерел:

1. Жук Р. Ритмічні особливості української церковної архітектури / *Пам'ятки України*. 1991. № 4. С. 39.

Сучкова Катерина
магістрантка кафедри образотворчого
та декоративно-прикладного мистецтва
Рівненський державний гуманітарний університет

СЮРРЕАЛІСТИЧНЕ МИСТЕЦТВО РЕНЕ МАГРІТТА ЯК ДЖЕРЕЛО ТВОРЧИХ ІНСПІРАЦІЙ

Сюрреалізм (фр. *surrealisme* – «надреалізм») – напрям у мистецтві ХХ ст., котрому властиві звернення до підсвідомих образів, звільнення від панування раціонального мислення, використання оптичних ілюзій та парадоксальне поєднання форм. Сформувався сюрреалізм після Першої світової війни у Франції в 1920-ті роки та активно розвивався до початку Другої світової війни.

Сюрреалізм виник в середовищі французьких дадаїстів, які відображали своїм мистецтвом відчуття абсурдності світу, розчарування в цінностях та ідеалах, що панували до Першої світової війни, проте, не змогли її відвернути і навіть посприяли їй. Засновником сюрреалізму вважається французький письменник Андре Бретон (фр. *André Breton*), що в 1924 р. створив «Маніфест сюрреалізму». Проте виразні сюрреалістичні риси вперше прослідковуються в художника Джорджо де Кіріко ще до 1917 р. Твердження фрейдизму, що підсвідомі образи й процеси, а не раціональне мислення, визначають поведінку